

OŽUJAK 2023.

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE SLIVNO

za razdoblje od 2022. do 2025. godine

za Općinu Slivno izradila:
MARA d.o.o.

MARA

Međunarodna agencija za razvoj

Sadržaj

1. UVOD.....	1
1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa.....	1
1.2. Zakonodavni i strateški okvir.....	3
1.3. Djelokrug rada Općine Slivno.....	7
1.4. Vizija Općine.....	9
1.5. Misija Općine.....	9
2. ANALIZA STANJA.....	10
2.1. Geografski položaj općine Slivno i osnovna obilježja.....	10
2.2. Prometna i komunalna infrastruktura.....	11
2.3. Stanovništvo općine Slivno.....	11
2.4. Povijesna i kulturna dobra.....	13
2.5. Gospodarstvo općine Slivno.....	14
3. OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA.....	17
4. OPIS MJERA ZA PROVEDBU I POVEZNICA S PRORAČUNOM.....	19
5. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR.....	22
6. PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA.....	23
6.1. Praćenje i izvještavanje.....	23
6.2. Vrednovanje strateškog akta.....	25
7. LITERATURA.....	27
Popis tablica.....	29
Popis grafikona.....	29
Popis slika.....	29

Popis kratica

DZS - Državni zavod za statistiku

EU - Europska Unija

HGK - Hrvatska gospodarska komora

HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje

JLP(R)S - Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

NN - Narodne novine

NRS 2030 - Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

RH - Republika Hrvatska

SC - Strateški cilj

01 UVOD

1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa

Sukladno Zakonu o proračunu (NN 87/07, 136/12, 15/15), jedinice lokalne i regionalne samouprave izrađivale su planove ukupnog razvoja zbog potreba povezivanja razvojnih ciljeva koji su bili utvrđeni strateškim dokumentom s izvorima financiranja koji su bili predviđeni proračunom.

Nakon zakonskih promjena, odnosno u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17), jedinice lokalne samouprave izrađuju po prvi puta Provedbene programe. Provedbeni programi zamijenit će dosadašnji plan ukupnog razvoja koji su jedinice lokalne i regionalne samouprave izrađivale za potrebe povezivanja ciljeva utvrđenih u strateškim dokumentima razvoja s izvorima financiranja utvrđenim u proračunu. Prema zakonodavnim odredbama Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave su kratkoročni akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ako je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Oni se donose za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijede za taj mandat temeljem članka 26. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) i članka 2. stavka 1. točke 9. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLP(R)S (NN 89/18). Odlukom o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje od 2022. do 2025. godine (KLASA: 302-01/22-01/01, URBROJ: 2117-19-02-22-1) pokrenut je proces pripreme izrade dokumenta službenog naziva Provedbeni program Općine Slivno za razdoblje 2022.-2025. Za potrebe procesa izrade Programa imenovana je i radna skupina u sljedećem sastavu:

1. Smiljan Mustapić, Načelnik općine Slivno
2. Draženko Čović, Predsjednik Općinskog vijeća Općine Slivno
3. Zorica Šešelj, v.d. Pročelnica jedinstvenog upravnog odjela općine Slivno
4. Ivana Mađor, Direktorica Komunalac Slivno d.o.o.
5. Diana Mataga, Voditeljica odsjeka za računovodstvo i financije
6. Jasmina Palinić, Administrativna tajnica

Ovim kratkoročnim strateškim aktom, Provedbenim programom Općine Slivno, opisuje se i osigurava provedba razvojnih smjerova i ciljeva hijerarhijski višim dokumentom – Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje u tekstu NRS 2030). Također, utvrđene mjere povezane su s odgovarajućim stavkama iz općinskog proračuna temeljem kojeg su planirana sredstva za njihovu provedbu. Prema potrebi, a sa svrhom prilagođavanja promjenama u politici ili fiskalnom okruženju i okolnostima koje su nepredviđene, Provedbeni program se može ažurirati odnosno revidirati.

Proces izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje 2022. do 2025. godine odvijao se u nekoliko faza, kako slijedi:

1. Prikupljanje informacija i podataka te analiza stanja
2. Definiranje baze projekata koji će započeti s realizacijom do 2025. godine
3. Prijedlog vizije, misije i razvojnih smjerova
4. Razrada mjera, aktivnosti i projekata u skladu sa strateškim ciljevima županijskog strateškog akta i NRS
5. Izrada financijskog plana provedbe i poveznica s proračunom
6. Donošenje Provedbenog programa Općine Slivno

Za prikupljanje i analizu podataka korišteni su interni i eksterni relevantni podaci poput Izvješća o izvršenju proračuna Općine Slivno, podataka Državnog zavoda za statistiku, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Registra udruga te druga izvješća nacionalnih institucija i službenih baza podataka.

1.2. Zakonodavni i strateški okvir

Prema Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske, strateški okvir svih provedbenih programa, pa tako i Provedbenog programa Općine Slivno, zacrtan je strateškim okvirom i aktima koji su hijerarhijski viši, a to su Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine te županijska strategija odnosno Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine prema kojoj su definirani slijedeći ciljevi, prioriteti i mjere s kojima su usklađeni ciljevi i prioriteti Provedbenog programa:

Tablica 1. Prikaz ciljeva, prioriteta i mjera iz Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine

PRIORITETI	POSEBNI CILJEVI	MJERE
1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo	1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja	1.1.1. Potpore za unaprjeđenje kvalitete i tržišne prepoznatljivosti proizvoda i usluga 1.1.2. Poboljšanje kvalitete poduzetničke infrastrukture i potpornih programa 1.1.3. Poticanje ulaganja i umrežavanje poduzetnika.
	1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovacija u gospodarstvu	1.2.1. Podrška ulaganjima u energetska učinkovitost i korištenje OIE u gospodarstvu 1.2.2. Poticanje digitalizacije, tehnološke modernizacije i inovativnosti gospodarstva 1.2.3. Razvoj kulturnih i kreativnih industrija
	1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu	1.3.1. Poboljšanje kvalitete turističke ponude i upravljanja destinacijom 1.3.2. Razvoj selektivnih oblika turizma 1.3.3. Poboljšanje konkurentnosti u poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu
2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala	2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga	2.1.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, kvalitete programa i ljudskih resursa u obrazovanju 2.1.2. Unaprjeđenje zdravstvenih usluga i skrbi 2.1.3. Osnaživanje sustava socijalne uključenosti 2.1.4. Poticanje kulturnog stvaralaštva 2.1.5. Unaprjeđenje sportske i rekreacijske infrastrukture i programa
	2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada	2.2.1. Osnaživanje suradnje između obrazovnih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave 2.2.2. Razvoj strukovnog i cjeloživotnog obrazovanja 2.2.3. Jačanje županijskih i lokalnih kapaciteta za intervencije na tržištu rada
	2.3. Poticanje demografskog razvoja	2.3.1. Planiranje i provedba aktivnosti za poboljšanje demografskih prilika 2.3.2. Jačanje politike stanovanja u funkciji demografske obnove

PRIORITETI	POSEBNI CILJEVI	MJERE
3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezanosti i održivo korištenje baštine	3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice	3.1.1. Unaprjeđenje gospodarenja vodama i otpadom 3.1.2. Unaprjeđenje energetske infrastrukture, povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije 3.1.3. Razvoj sustava praćenja, obrazovanja i informiranja okolišu
	3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezanosti te zelene mobilnosti	3.2.1. Poticanje cjelovitog razvoja prometne infrastrukture 3.2.2. Poboljšanje digitalne infrastrukture 3.3. Ulaganje u zelenu mobilnost i poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu
	3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine	3.3.1. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne baštine 3.3.2. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje kulturne baštine i kulturnog krajolika
4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem	4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru	4.1.1. Jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija 4.1.2. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom
	4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije	4.2.1. Poboljšanje sustava vatrogastva 4.2.2. Jačanje ostalih dijelova sustava zaštite i spašavanja
	4.3. Razvoj otoka	4.3.1. Poboljšanje javnih usluga na otocima 4.3.2. Razvoj otočnog gospodarstva 4.3.3. Održivo upravljanje otočnim resursima 4.3.4. Poboljšanje povezanosti otoka
	4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa	4.4.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih usluga 4.4.2. Jačanje razvoja poduzetništva 4.4.3. Očuvanje okoliša te održivo upravljanje prirodnim i kulturnim vrijednostima 4.4.4. Razvoj prometne i digitalne infrastrukture

Izvor: Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine¹

NRS 2030 usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027.:

1. Pametnija Europa (Smarter Europe),
2. Zelena Europa bez ugljika (Greener, low-carbon Europe),
3. Povezanija Europa (More connected Europe),
4. Socijalnija Europa (More social Europe) i
5. Europa bliža građanima (Europe closer to citizens)²

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize

- SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
- SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija

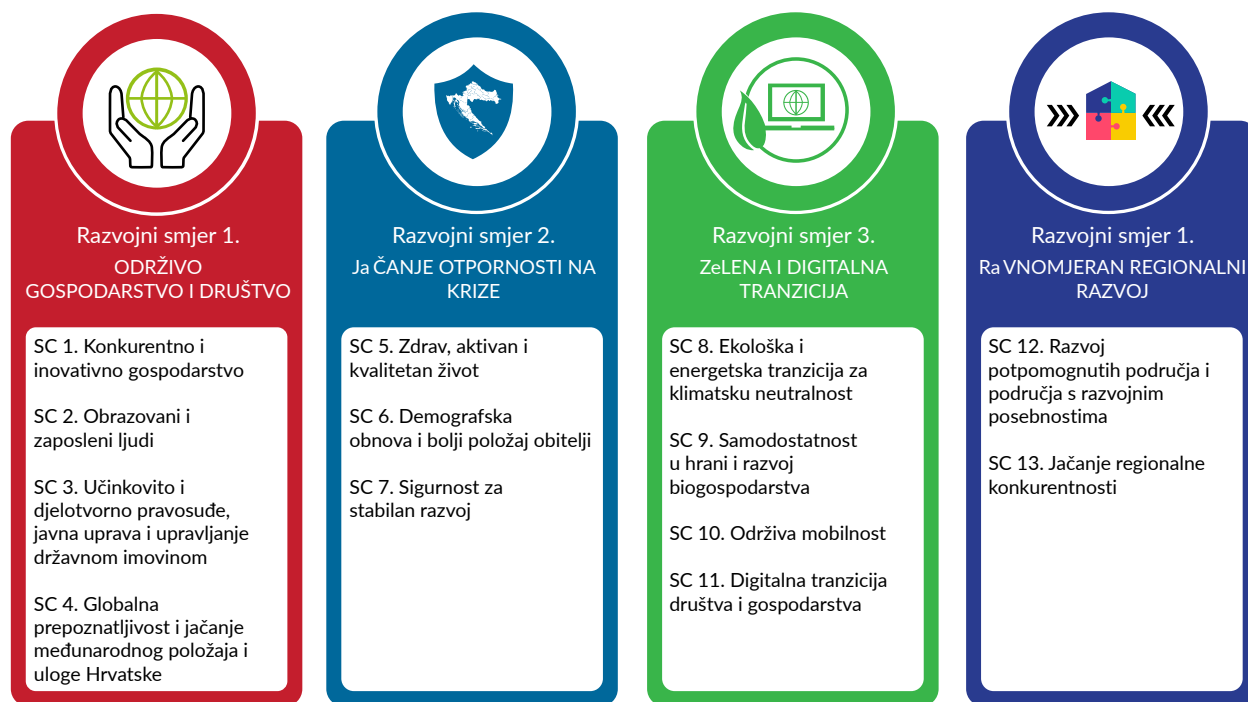
- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- SC 10. Održiva mobilnost
- SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Razvojni smjer 4. Ravnomjieran regionalni razvoj

- SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
- SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti⁹

Slika 1. Prikaz razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS do 2030.

Izvor: NRS do 2030. godine⁴

Dokument je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021.-2027. definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6), a koja je u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final).

1.3. Djelokrug rada Općine Slivno

Svaka jedinica lokalne samouprave samostalna je u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom te samim time podliježe nadzoru zakonitosti rada i akata tijela Općine.

Općina Slivno u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

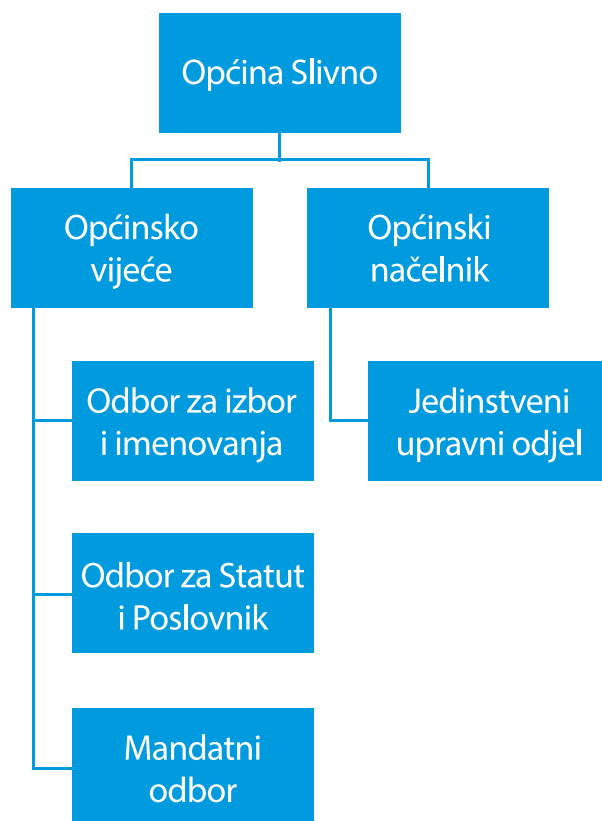
1. uređenje naselja i stanovanje,
2. prostorno i urbanističko planiranje,
3. komunalno gospodarstvo,
4. brigu o djeci,
5. socijalnu skrb,
6. primarnu zdravstvenu zaštitu,
7. odgoj i osnovno obrazovanje
8. kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
9. zaštitu potrošača,
10. zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša,
11. protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu,
12. promet na svom području,
13. ostale poslove sukladno posebnim zakonima⁵.

Navedenim poslovima lokalnog značaja neposredno se ostvaruju potrebe građana a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima. Poslovi iz samoupravnog djelokruga Općine detaljnije se utvrđuju odlukama koje donosi Općinsko vijeće i općinski načelnik u skladu sa zakonom i Statutom Općine. U obavljanju izvršne vlasti, općinski načelnik priprema prijedloge općih akata, osigurava izvršavanje i izvršava opće akte Općinskog vijeća, utvrđuje prijedlog proračuna Općine i izvršenje proračuna, upravlja nekretninama, pokretninama i ostalim imovinskim pravima koja su u vlasništvu Općine u skladu sa Zakonom i Statutom te općim aktom Općinskog

vijeća, odlučuje o stjecanju i otuđenju nekretnina i pokretnina u skladu sa Zakonom, upravlja prihodima i rashodima Općine, donosi pravilnik o unutarnjem redu upravnih tijela, imenuje i razrješuje pročelnike upravnih tijela, utvrđuje plan prijma u službu, predlaže izradu prostornog plana kao i izmjene i dopune prostornog plana, obavlja nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnih odbora i drugo. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koje donosi akte u okviru svojih prava i dužnosti, a uz to obavlja i poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Poslovi i obveze koje se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnog djelokruga u nadležnosti su Općinskog vijeća dok su izvršni poslovi u nadležnosti općinskog načelnika. Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na jedinice lokalne samouprave ustrojavaju se upravna tijela.

Provedbeni program donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno općinski načelnik, a izrađuje ga i provodi u suradnji s upravnim odjelom općine, proračunskim korisnicima i Općinskim vijećem.

Slika 2. Organizacijska struktura Općine Slivno

Izvor: Statut Općine Slivno⁶

1.4. Vizija Općine

Vizija predstavlja dalekosežnu misao o željenom budućem razvoju događaja ili pothvata na nekom području, a vizija Općine Slivno glasi:

„Mala općina jedinstvene, očuvane prirode i vrijedne kulturne baštine, koje dijelimo s drugima kroz održivi turizam, stvorena radom svojih ljudi između mora, kamenitih brda i Neretve gdje se uzgajaju poljoprivredne kulture i u kojoj se lijepo živi“

1.5. Misija Općine

Misija Općine Slivno je da provedbom i realizacijom aktivnosti te transparentnim upravljanjem javnim dobrima postigne cilj, a to je postizanje visoke kvalitete života mještana i rada na cjelokupnom području općine.

Kako bi se postigao taj cilj, ulagat će se u nekoliko razvojnih smjerova, prije svega u razvoj gospodarstva usmjerenog rastu standarda lokalnog stanovništva na način da bude tehnološki napredno, konkurentno i socioekološki održivo, zatim razvoj ljudskih resursa kroz podizanje razine zaposlenosti i socijalne kohezije uz opći rast društvenog standarda te na posljétku održivo upravljanje prirodnih resursima i zaštita okoliša.

02 ANALIZA STANJA

2.1. Geografski položaj općine Slivno i osnovna obilježja

Općina Slivno mediteranska je općina koja graniči s gradom Opuzenom, općinom Zažablje te općinom Neum u susjednoj Bosni i Hercegovini. Administrativno pripada Dubrovačko-neretvanskoj županiji i zauzima 55,50 km² što predstavlja oko 3 % površine županije. Dubrovačko-neretvanska županija nalazi se u Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS II regija) u najjužnijem dijelu Republike Hrvatske. Sjedište općine je naselje Vlaka (Podgradina), a u sastavu se nalazi ukupno 18 naselja. To su: Blace, Duba, Duboka, Klek, Komarna, Kremena, Lovorje, Lučina, Mihalj, Otok, Pižinovac, Podgradina, Raba, Slivno Ravno, Trn, Tuštevaca, Vlaka (lijeva obala Male Neretve) i Zavala.

Na području općine mogu se uočiti 3 različita reljefna područja : nizinsko područje, obalno i maritimno područje i područje zaleđa. Nizinskom području pripada dio područja delte Neretve, obrubljeno lijevom obalom Male Neretve i krškim vapnenačkim okvirom koje je hidromelioracijskim zahvatima i komasacijom preobraženo u prostor gdje se sada nalaze suvremene poljoprivredne kultivirane površine od posebnog značaja za poljoprivrednu proizvodnju. Obalnom i maritimnom litoralnom pojasu pripada dio gdje se nalazi razvedena obala i otoci te je taj dio reljefno i klimatski privlačno područje od posebnog značaja za razvitak turizma. Područje zaleđa odnosno krša jest prostor vrijednog prirodnog krajobraza s visokom razinom očuvanosti. Najviša slivanjska kota je Daska s nadmorskom visinom od 563 m. Zbog dizanja razine mora potopljen je cijeli donji tok rijeke Neretve te su zbog toga nastali brojni zaljevi, poluotoci i nekoliko manjih otoka što je rezultiralo povećanjem razvedenosti obale. Rijeka Neretva najduža je rijeka jadranskog sliva te tvori najveću deltu u tom dijelu Europe i ulijeva se u Jadransko more. Mala Neretva je dio delte Neretve te je nastala izdvajanjem Neretve u Opuzenu. Duga je 10,18 km te prolazi kroz općinu Slivno.

Klima je tipično sredozemna odnosno mediteranska te prevladavaju duga, topla i suha ljeta s kraćim blagim i kišovitim zimama s prosječnim godišnjim temperaturama od 15,4 °C u ljetnim mjesecima i 6,9 °C u zimskim. Sunčanih dana je u prosjeku na godišnjoj razini od 106 do 111 a oblačnih od 87 do 101. Najčešći vjetar koji puše na ovom području je jugo zatim bura, maestral i levant. Najviše padalina ima u periodu od kraja jeseni do početka zime (prosjeak za prosinac je oko 200 mm/m²).

Današnji prostor općine Slivno predstavlja prostor isušenih močvara na kojem su zasadene komercijalne kulture. S obzirom da se melioracijom isušivalo odnosno pretvaralo močvare u plodno tlo, prostor općine izrazito je povoljan za poljoprivredu.

2.2. Prometna i komunalna infrastruktura

Na području općine zastupljen je cestovni promet. Uz to razvijen je i pomorski promet koji se najvećim dijelom odvija preko sportskih luka, a uz to najznačajnije luke otvorene za javni promet su luka Ploče i luka Komin. Luka Ploče je luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog značaja te je teretna i putnička luka dok je luka Komin luka otvorena za javni promet lokalnog značaja te je samo putnička luka. Unutar Luke Ploče nalazi se pomorski granični prijelaz-stalni prijelaz I. kategorije za međunarodni promet putnika i roba, s inspekcijskim službama. Značajna za promet je i željeznička pruga Ploče – Metković – Sarajevo koja je dio paneuropskog koridora 5C od Budimpešte preko Osijeka i Sarajeva do Ploča. Čitava pruga svrstava se u prugu za međunarodni promet M304. Pruga ima veliku važnost, s obzirom da predstavlja vezu Srednje Europe i Sredozemnog mora. Pruga je na ovoj dionici jedno kolosiječna i u potpunosti elektrificirana. Dugoročno, planirana je izgradnja drugog kolosijeka magistralne pomoćne željezničke pruge i gradnja brze duž jadranske željeznice, koja će dijelom prolaziti kroz teritorij grada Ploče te će imati utjecaj na prometnu povezanost općine Slivno.

Najvažnija prometnica koja prolazi općinom Slivno je Jadranska magistrala koja se postupno diže od mosta na Maloj Neretvi prema krškom prostoru uz čiji se rub pruža prema Slivnu Ravnom. Kod naselja Rabe izlazi prema moru spuštajući se samoj obali kod naselja Duboke. Potom prometnica prati obalu sve do uvale Moračne nakon koje napušta prostor općine Slivno⁷. Od velikog lokalnog i nacionalnog značaja je nedavno dovršena izgradnja Pelješkog mosta koji je fizički ujedinio prostor Republike Hrvatske. Izgradnja Pelješkog mosta dovršena je 2022. godine te se proteže od naselja Komarna prema naselju Brijesta na poluotoku Pelješac.

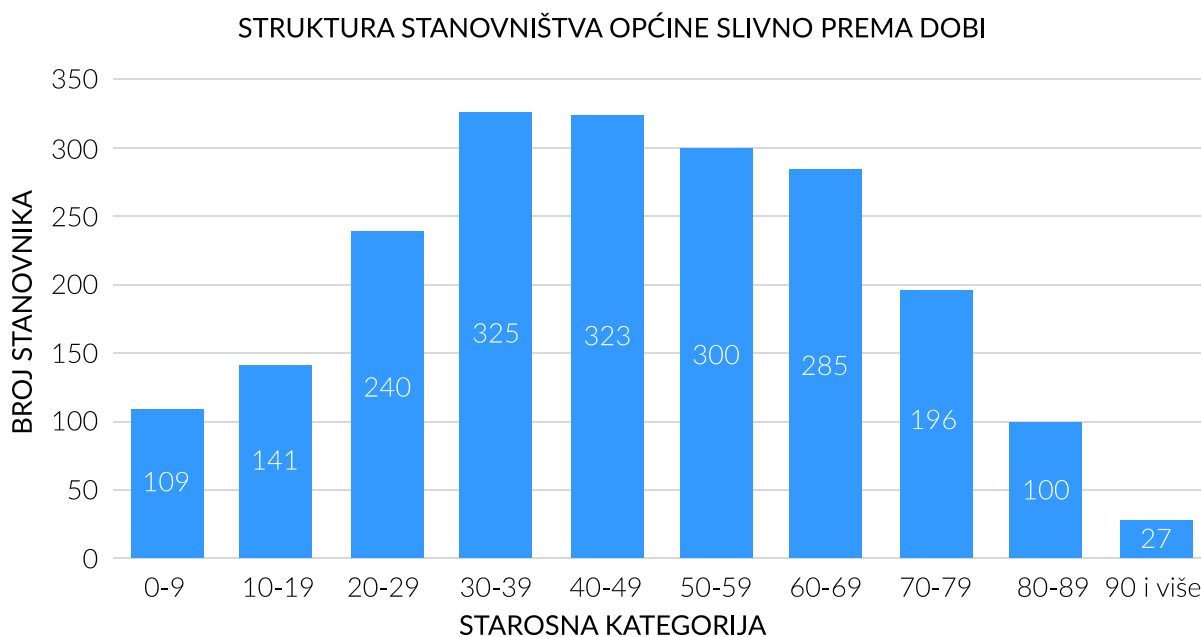
Od komunalne infrastrukture na području općine Slivno nalazi se ukupno 29 nerazvrstanih cesta te 5 groblja koja se nalaze u naseljima Blace-Trn, Raba, Podgradina, Slivno-Ravno i Kremena.

2.3. Stanovništvo općine Slivno

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine u općini Slivno živjelo je 2.046 stanovnika. Pritom je prosječna gustoća naseljenosti iznosila 36,86 stanovnika po km² što je značajno ispod hrvatskog prosjeka (68,41 stanovnika po km²). U odnosu na popis stanovništva iz 2011. godine, općina Slivno bilježi blagi rast broja stanovnika od 2,35 % . Demografska struktura stanovništva iz 2011. godine odgovarala je stacionarnom tipu dobno spolne strukture odnosno prevladavalo je zrelo stanovništvo što karakterizira trend prirodnog pada i ukazuje na proces depopulacije stanovništva. Prosječna starost bila je 43,6 dok je indeks starenja 134,6. Upravo indeks starenja predstavlja zabrinjavajući podatak jer prelazi vrijednost od 100% što znači da na svaku osobu mlađu od 19 godina dolazi 1,3 starija osoba od 60 godina te je pokazatelj intenzivnog procesa starenja i iseljavanja mladog stanovništva . Na grafikonu 2 koji prikazuje strukturu stanovništva

općine Slivno prema dobi vidljivo je kako se trend iz 2011. nastavlja u 2021. godini, no situacija je još gora s obzirom da trenutno na 1 osobu mlađu od 19 godina dolazi 2,43 osoba starijih od 60 godina.

Grafikon 1. *Struktura stanovništva na području općine Slivno prema dobi u 2021.*

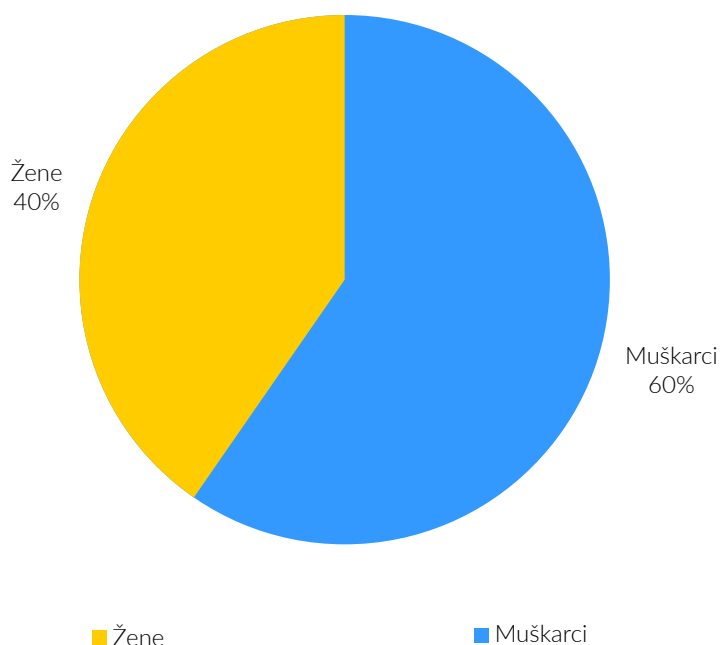

Izvor: *Popis stanovništva 2021.*¹⁰

Prema Popisu stanovništva iz 2021. na području općine Slivno živi 250 djece mlađe od 19 godina za koje je potrebno osigurati adekvatno predškolsko, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje. Srednjih škola na području općine Slivno nema već se najbliže nalaze u gradu Opuzenu, Metkoviću i Pločama. Što se tiče predškolskog odgoja, Općina sufinancira dječji vrtić u Opuzenu s obzirom da na području općine ne djeluje niti jedan vrtić. Osnovna škola nalazi se također u Opuzenu te je to matična škola dok područna škola djeluje u Blacama¹¹. Na grafikonu 2 vidljivo je kako prevladavaju muškarci (60%) u odnosu na žene (40%) što nije bio slučaj u 2011. godini kada je omjer bio gotovo ujednačen (49% muškarci, 51% žene).

Grafikon 2. Struktura stanovnika općine Slivno prema spolu u 2021.

STRUKTURA STANOVNIŠTVA OPĆINE SLIVNO PREMA SPOLU

Izvor: Popis stanovništva 2021.¹²

2.4. Povijesna i kulturna dobra

Na području općine Slivno nalaze se ostaci gradova, naselja, kula, sakralnih objekata a ima i primjeraka zaštićenih kulturnih dobara koji su prikazani u slijedećoj tablici:

Tablica 2. Kulturna dobra na području općine Slivno

NAZIV KULTURNOG DOBRA	VRSTA KULTURNOG DOBRA	PRAVNI STATUS	REGISTARSKI BROJ
Arheološko nalazište Greblje-Grebnik	Arheološko kulturno dobro	Zaštićeno kulturno dobro	Z-4627
Nekropola stećaka „Greblje“	Arheološko kulturno dobro	Zaštićeno kulturno dobro	Z-4966
Kovačko umijeće obitelji Nogalo	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro	Z-7476
Utvrda Smrdan Grad s crkvom Gospe Velike	Nepokretno pojedinačno kulturno dobro	Zaštićeno kulturno dobro	Z-5833
Utvrda Brštanik	Pojedinačno kulturno dobro	Zaštićeno kulturno dobro	Z-6015
Crkva sv. Ivana na otoku Osinju	Pojedinačno kulturno dobro	Zaštićeno kulturno dobro	Z-6205

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske¹³

Kasnosrednjovjekovna nekropola sa stećcima na položaju Greblje, nalazi se sjeverno od sela Provića, na obronku brda Orlovac. Prema broju sačuvanih stećaka, ubraja se među najveće nekropole ovog tipa na neretvanskom području. Oblik je utvrđen kod 67 stećaka od kojih je 36 ploča, 29 sanduka i 2 sljemenjaka. Nalazište se ističe i velikim brojem ukrašenih primjeraka (ukupno evidentirano 33), a kao najčešći motiv javljaju se križevi, razne kombinacije štita i mača, zatim polumjeseca, zvijezda i rozeta te uobičajene bordure. Specifičnost ove nekropole pojava je kompozicije s prikazom motiva križa, konja i zmije. Sagledavši nekropolu u cjelini, nekropola u Proviću, prema korištenim ornamentima, pokazuje izrazite veze s hercegovačkim područjem i nekropolama sa stećcima, što je i logično obzirom na zemljopisnu, ali i povijesno kulturnu povezanost. Nekropola datira iz druge polovine 14. i 15. stoljeća.

Utvrda Smrdan Grad s crkvom Gospe Velike se nalazi iznad Kleka uz stari put koji je spajao područje Neretve s Dubrovačkim primorjem. Utvrda je sagrađena krajem 17. stoljeća nakon što su je oko 1689. godine Mlečani zauzeli od Turaka, a u plašt bedema bile su uključene već postojeće kule ranije srednjovjekovne utvrde. Početkom 18. stoljeća u sklopu utvrde je sagrađena crkva „Velike Gospe na Gradu“ s prvotnim titularom sv. Roka. Crkva je jednostavna jednobrodna građevina s pravokutnom apsidom i zvonikom na preslicu.

Otočić Osinj nalazi se u istočnom dijelu delte Neretve, ispred samog ušća Male Neretve i zaseoka Blace. Crkva sv. Ivana Krstitelja na otoku Osinju sagrađena je u 14. ili 15. stoljeću na ostacima antičkog građevnog sklopa kao jednobrodna građevina s polukružnom apsidom od nepravilno klesanog kamena. Unutrašnjost broda je presvođena gotičkim svodom oštro prelomljenog luka. Uz crkvu je sagrađen mali pustinjački stan koji se, nažalost, zajedno sa crkvom urušio za vrijeme turske vladavine.

2.5. Gospodarstvo općine Slivno

Općina Slivno jedna je od 5 općina na području Dubrovačko-neretvanske županije koja ima status potpomognutog područja. Prema posljednjem ocjenjivanju iz 2018. godine područje općine Slivno pripada III. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave¹⁴. Prema podacima iz Strategije razvoja Općine Slivno do 2020. godine, na području općine nema velikih gospodarskih subjekata već prevladavaju mala i par srednjih poduzeća. Najveći problemi poduzetništva odnose se na manjak potporne poduzetničke infrastrukture, nedostatnu povezanost sa županijskim i državnim potpornim institucijama te nedovoljna ulaganja u tehnološki i inovativni razvoj. Na području općine djeluje 53 obrta dok ih je ukupno registrirano 156¹⁵. Što se tiče trgovačkih društva i udruga, aktivno je 136 tvrtki i udruga što čini udio od 1,17 % u cijeloj Dubrovačkoj županiji¹⁶.

Gospodarstvo općine Slivno počiva na razvoju poljoprivrede i turizma. Povoljni klimatski uvjeti i plodnost tla omogućuju uzgoj mnogih vrsta poljoprivrednih kultura. Kroz sjeverni dio općine prolazi ogranak delte Neretve koji se naziva Mala Neretva te čitavo područje obiluje plodnim tлом koje je pogodno za uzgoj voća, posebice agruma poput mandarina, limuna, klementina, naranča i ostalog voća. Osim razvoja poljoprivrede, područje neretvanske doline pogodno je za razvoj turizma s obzirom da je sve više turista zainteresirano za sudjelovanje u berbama voća te ostalim aktivnostima i sportsko-rekreacijskim sadržajima poput kitesurfinga, jedrenja na dasci ili promatranje ptica.

Na području općine djeluje Turistička zajednica Općine Slivno s glavnim uredom u naselju Klek i područnim uredima u naseljima Komarna, Duboka i Blace. Najveći dio općine Slivno nije adekvatno turistički iskorišten unatoč slikovitim uvalama i šljunčanim plažama, no dosadašnja slaba turistička promidžba ovog dijela hrvatskog juga stvorila je idealnu destinaciju za turiste koji izbjegavaju velike gužve, posebice za vlasnike manjih plovila kojima su dostupne mnoge manje uvale gdje mogu uživati u privatnosti i miru. Područje je privlačno za ljubitelje ribolova s obzirom da se u blizini nalazi ušće Neretve na kojem se miješaju slana i slatka voda što stvara bogatu faunu.

Turizam se najviše razvija u primorskim naseljima među kojima se izdvajaju naselja Klek, Blace i Komarna. Klek je naselje s bogatom povijesnom baštinom, nekad malo ribarsko mjesto koje je postalo turistički centar sa svim potrebnim sadržajima na području sporta, rekreacije, povijesti, kulture i ugostiteljstva. Specifičnost tog turističkog naselja očituje se i kroz oblik samog mjesta koji podsjeća na potkovu. Naselje Blace nalazi se u zaljevu neposredno pored doline Neretve. Iako se nalazi na morskoj obali, jednom stranom je uz ušće rijeke Neretve zbog čega postaje jedno od zanimljivijih odredišta za goste od različitih interesa. Gostima nudi odmor u prekrasnoj i pitomoj prirodi te niz aktivnosti na moru i na ušću Neretve. Komarna s druge strane nudi uživanje u prirodnim ljepotama, čistom moru, mirisu mediterana i laganim maestralima te ima s perspektivu da postane značajna turistička destinacija vikendaškog i apartmanskog tipa. Na obali se nalazi još nekoliko naselja (Dubica, Duboka) s lijepim plažama u kojima se postepeno povećava turistička ponuda. Što se tiče smještajnih kapaciteta, veća je koncentracija privatnih soba i apartmana u usporedbi s hotelima. Djelatnost pripreme i usluživanja hrane i pića obavljaju 32 objekta, što čini 16,9 % ukupne gospodarske aktivnosti na području općine Slivno¹⁷.

Na području općine Slivno nalazi se najmlađe vinogorje u Hrvatskoj gdje vinograde imaju vinarije: Terra Madre, Deak, Rizman, Saint Hills, Volarević te zadruge Modrozeleni i Neretvanski branitelj. Vinarija Terra Madre smjestila se na području naselja Komarna te nudi obilazak vinograda i vinarije, dostupna je za individualne i grupne posjete turista koji mogu kušati vrhunska vina uz domaće proizvode poput pršuta, sira, maslina i kruha, a dostupna je i kupovina vina. Vinarija se sastoji od kušaonice, podruma i terase koja pruža pogled na poluotok Pelješac te obrise otoka

Brača i Hvara¹⁸. Vina Deak u sklopu svoje ponude imaju Wine bar u sklopu odmorišta kod Rabe, Villu Stolovi na lokaciji Slivno Ravno koja osim vinoteke i luksuznoj smještaja nudi brojni dodatni turistički sadržaj, Apartmane Bonaca u naselju Klek, a osim smještaja nude i organiziranje manjih izleta¹⁹. Vinarija Rizman dostupna je za posjete tijekom cijele godine, a sastoji se od kušaonice i vinarije koja nudi ugostiteljske ponude za koje se ponekad potrebno i prethodno najaviti. Nedaleko od vinarije uz državnu cestu između Opuzena i Kleka nalazi se Rizman odmorište Raba koje se sastoji od vinoteke i bara s terasom koji pruža predivan pogled na vinogorje. U sklopu Vinarije Rizman može se kušati i kupiti maslinovo ulje²⁰.

Vidljivo je kako se u razdoblju od 2015. godine do 2019. godine na području općine Slivno postepeno povećavao broj turističkih noćenja, nakon čega je zabilježen veći pad od -41,5 % ostvarenih noćenja u 2020. godini zbog pojave pandemije COVID-19. U 2021. godini broj noćenja se ponovno povećao za 41,7 % te je iznosio 131.057, što čini 2,8 % ukupnog broja noćenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Podaci o broju turističkih dolazaka i noćenja u općini Slivno prikazani su na tablici 3.

Tablica 3. Broj dolazaka i noćenja na području općine Slivno u razdoblju od 2015.- 2021.

OPĆINA SLIVNO	DOLASCI			NOĆENJA		
	Domaći turisti	Strani turisti	UKUPNO	Domaći turisti	Strani turisti	UKUPNO
2015	1.507	14.548	16.055	4.896	98.694	103.590
2016	1.417	17.051	18.468	4.669	124.199	128.868
2017	1.540	20.303	21.843	4.979	145.565	150.544
2018	1.622	21.262	22.884	5.172	152.699	157.871
2019	1.874	21.683	23.557	5.911	152.189	158.100
2020	1.267	10.494	11.761	5.290	87.199	92.489
2021	1.305	16.204	17.509	5.412	125.644	131.057

Izvor: DZS²¹

03 OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA

U ovom poglavlju prikazani su najvažniji razvojni izazovi koji su prisutni na području općine Slivno u važećem razdoblju provedbenog programa. Uz izazove su navedena i rješenja koja opisuju na koji način se Općina Slivno trenutno suočava s pojedinim izazovima ili koje aktivnosti planira poduzeti u budućnosti.

Tablica 4. Razvojni izazovi općine Slivno

RAZVOJNI IZAZOVI	OPIS RJEŠENJA
Nedostatne predškolske i obrazovne ustanove	Proširenje dosadašnjeg dječjeg vrtića ili izgradnja novog vrtića na području grada Opuzena
Odlazak mladog visokoobrazovanog stanovništva iz općine	Poticanje poduzetnika za otvaranje novih radnih mjesta
Mali broj hotelskog smještaja	Poticaj za izgradnju novih hotela u turističkim zonama, kroz izgradnju Urbanističkih planova naselja i zona
Nedostatak zdravstvenih ustanova	Rješavanje kroz zdravstvene objekte u gradu Opuzenu i Metkoviću, koji pokrivaju i područje općine Slivno
Neizgrađenost kanalizacije i pročišćivanje otpadnih voda i zastarjelost vodoopskrbne infrastrukture	U tijeku je izgradnja kanalizacijskih sustava na području općine, te je započeta izgradnja sekundarnih priključaka na istu
Zaslanjivanje poljoprivrednih površina	Hrvatske vode rješavaju predmetni problem izgradnjom sustava navodnjavanja

Izvor: Općina Slivno

U nastavku su navedene razvojne potrebe prema pojedinim područjima razvoja te aktivnosti koje Općina Slivno planira provesti u programskom razdoblju. Obuhvaćeno je ukupno 10 područja, a najviše aktivnosti provodit će se na području komunalnog gospodarstva.

Tablica 5. Razvojne potrebe općine Slivno prema područjima

PODRUČJE	AKTIVNOST
Prostorno i urbanističko planiranje	<ul style="list-style-type: none"> • Donošenje VII. izmjena i dopuna PPUO Slivno
Komunalno gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja kanalizacijske mreže Blace-Trn • Izgradnja kanalizacijske mreže naselja Podgradina-Vlaka • Izgradnja kanalizacijskog sustava Komarna-Duboka-Klek-Neum • Uređenje obale uvale Blace • Elektrifikacija ruralnog dijela općine Slivno • Uređenje šetnice Lungo mare- Klek • Uređenje plaže u Kleku
Odgaj i obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> • dodjela stipendija nadarenim studentima • sufinanciranje cijene prijevoza srednjoškolicima
Briga o djeci	<ul style="list-style-type: none"> • sufinanciranje dječjeg vrtića
Socijalna skrb	<ul style="list-style-type: none"> • dodjela socijalne pomoći socijalno ugroženim obiteljima.
Primarna zdravstvena zaštita	<ul style="list-style-type: none"> • sufinanciranje rada turističke ambulante u Kleku

PODRUČJE	AKTIVNOST
Kultura, tjelesna kultura i sport	<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje i izgradnja sportskog dječjeg igrališta Vlaka • Izgradnja boćarskog centra Blace
Protupožarna i civilna zaštita	<ul style="list-style-type: none"> • financiranje DVD-a Slivno
Promet i održavanje javnih prometnica	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC18: Komarna-Šljeme • Rekonstrukcija nerazvrstane ceste br.7 Novo čvorište Stolovi • Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC10: DC8 Slivno Ravno-Stolovi • Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC9: SLIVNO RAVNO- SMRDEN GRAD- ZAVALA
Demografija	<ul style="list-style-type: none"> • dodjela naknade za novorođeno dijete • potpora novoupisanim prvoškolcima

Izvor: Općina Slivno

04 OPIS MJERA ZA PROVEDBU I POVEZNICA S PRORAČUNOM

U nastavku su opisane mjere s ključnim aktivnostima koje doprinose provedbi strateških ciljeva Općine Slivno, uz doprinos provedbi strateških ciljeva Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije te NRS 2030. Svaka mjera prikazana je pojedinačno uz planirane aktivnosti, pokazatelje rezultata, rok provedbe i vidljivu povezanost sa strateškim ciljevima NRS-a 2030.

Cilj NRS 2030	SC1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo
Mjera	1. Razvoj turističke infrastrukture
Svrha provedbe	Izgradnja dodatne turističke infrastrukture doprinosi povećavanju atraktivnosti turizma na području općine Slivno uz doprinos prema lokalnoj zajednici kroz razvoj gospodarstva, ugostiteljstva, poljoprivrede, prometa i sporta što općenito povećava životni standard stanovništva.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja turističkih zona • Izgradnja turističkih info-centara • Turističke tematske staze • Izgradnja šetnice • Uređenje obale Male Neretve
Pokazatelj rezultata	Broj turističkih objekata, broj manifestacija, broj turističkih dolazaka
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC2: Obrazovani i zaposleni ljudi
Mjera	2. Unaprjeđenje obrazovnog sustava
Svrha provedbe	Dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja privlači mlade obitelji s djecom, naročito roditelje koji su u stalnom radnom odnosu. Kako bi se suzbilo iseljavanje stanovništva, potrebno je osigurati adekvatno i cjelovito školstvo na svim razinama, posebice na području predškolskog obrazovanja na koje se nadovezuje osnovnoškolsko obrazovanje.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • sufinanciranje cijene prijevoza srednjoškolcima • potpora novoupisanim prvoškolcima • dodjela stipendija nadarenim studentima • sufinanciranje dječjeg vrtića
Pokazatelj rezultata	Broj dodijeljenih subvencija prijevoza srednjoškolcima, broj dodijeljenih potpora novoupisanim prvoškolcima, broj dodijeljenih stipendija nadarenim studentima, broj upisane djece u vrtić
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život
Mjera	3. Uključivanje starijeg stanovništva u život lokalne zajednice
Svrha provedbe	S obzirom na sve veći udio starog stanovništva na području općine Slivno povećavaju se potrebe za brigom o starijem i nemoćnom stanovništvu. Adekvatna socijalna skrb omogućuje kvalitetniji i duži život starijem i nemoćnom stanovništvu. Osim toga, domovi za starije i nemoćne mogu privući iseljeno hrvatsko stanovništvo ili strane državljane na korištenje usluga socijalne skrbi na području Hrvatske.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja domova za starije i nemoćne • Uređenje zgrade mjesnih i drugih domova
Pokazatelj rezultata	Broj izgrađenih domova, broj osoba smještenih u domu za starije i nemoćne osobe
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC6: Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
Mjera	4. Izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelj
Svrha provedbe	Kreiranjem sadržaja za djecu rasterećuju se roditelji te se zadovoljavaju potrebe djece. Dječja igrališta ne služe samo za igru i zabavu, već omogućuju ranu komunikaciju i interakciju djece međusobno čime se omogućuje kvalitetniji razvoj djece od rane životne dobi.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i uređenje dječjih igrališta • Izgradnja boćarskog centra Blace • Dodjela naknade za novorođeno dijete
Pokazatelj rezultata	Broj izgrađenih dječjih igrališta, broj izgrađenih boćarskih centara, broj dodijeljenih naknada za novorođeno dijete
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC7: Sigurnost za stabilan razvoj
Mjera	5. Unaprjeđenje sustava vatrogastva
Svrha provedbe	Izgradnjom i obnovom vatrogasnog doma i osiguravanjem cjelovite vatrogasne opreme povećavaju se šanse za pravovremenu reakciju i sprječavanje većih nezgoda. Vatrogastvo se ističe kao jedan od vodećih i ključnih čimbenika sustava domovinske sigurnosti.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja vatrogasnog doma
Pokazatelj rezultata	Broj izgrađenih i opremljenih vatrogasnih domova
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
Mjera	6. Uređenje komunalne i vodovodne infrastrukture
Svrha provedbe	Rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske mreže omogućava kvalitetno i održivo upravljanje vodama, poboljšava zdravstvene uvjete stanovništva te općenito podiže životni standard. Kroz obnovu održive javne rasvjete pridonosi se sigurnosti stanovništva i zelenoj tranziciji EU-a, dok se širenjem kapaciteta groblja omogućava ostanak stanovništva na određenom području.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija vodovodne mreže • Izgradnja primarne i sekundarne kanalizacijske mreže na cijelom području Općine • Proširenje i uređenje groblja • Obnova javne rasvjete i elektrifikacija starih naselja
Pokazatelj rezultata	Broj priključaka na vodovodnu mrežu, broj priključaka na kanalizacijsku mrežu, broj grobnih mjesta, broj električnih jedinica
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
Mjera	7. Zaštita prirodnih resursa i gospodarenje otpadom
Svrha provedbe	Održivo gospodarenje otpadom kroz sortiranje, recikliranje i ponovnu uporabu otpada doprinosi kružnom gospodarstvu Europske Unije te smanjuje ekološki otisak pojedinca. Optimalnim korištenjem rudnog bogatstva omogućuje se opskrba energetskim sirovinama, sirovinama za građevne materijale te industrijskim nemetalnim sirovinama.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalno korištenje rudnog bogatstva • Sanacija (divljih) odlagališta
Pokazatelj rezultata	Stopa recikliranja komunalnog otpada, količina miješanog komunalnog otpada odloženog na odlagalište (t)
Rok provedbe	2025.

Cilj NRS 2030	SC10: Održiva mobilnost
Mjera	8. Razvoj prometnog sustava
Svrha provedbe	Razvoj prometnog sustava radi bolje povezanosti, povećavanja prometnih interakcija, povećavanja sigurnosti pješaka, poticanje pomorskog prometa na lokalnoj razini.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja lučice za manja plovila • Rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta • Uređenje nogostupa
Pokazatelj rezultata	Broj vezova u lučici, dužina rekonstruiranih nerazvrstanih cesta (km), duljina uređenih nogostupa (km)
Rok provedbe	2025.

05 INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR

Provedbeni program Općine Slivno za razdoblje od 2022. do 2025. godine obuhvaća indikativni financijski okvir koji prikazuje povezanost navedenih mjera i pripadajućih aktivnosti i projekata s odgovarajućim strateškim ciljevima NRS 2030. Također, sadrži pregled proračunskih programa i izvora financiranja, prikaz pokazatelja za praćenje rezultata te rok provedbe pojedinih aktivnosti. Indikativni financijski okvir nalazi se u Prilogu 1.

06 PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA

6.1. Praćenje i izvještavanje

Sastavni dio procesa strateškog planiranja, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata od strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, je praćenje i izvještavanje. Sam proces praćenja i izvještavanja sastoji se od analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati razina uspješnosti provedbe zacrtanih ciljeva i mjera propisanih strateškim dokumentom.

Osnovna načela na kojima se temelji proces praćenja i izvještavanja temeljna su načela iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske a to su:

1. Načelo točnosti i cjelovitosti;
2. Načelo učinkovitosti i djelotvornosti;
3. Načelo odgovornosti i usmjerenosti na rezultat;
4. Načelo održivosti;
5. Načelo partnerstva;
6. Načelo transparentnosti;

Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta. Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležna je Općina Slivno na čelu s općinskim načelnikom kao odgovornom osobom. Općina Slivno koordinira procesom kojem je cilj provedba mjera kako bi se postigli strateški ciljevi te kako bi se ispunila postavljena vizija.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

1. sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja
2. učinkovito upravljanje provedbom akata strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja

3. pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i reviziju akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera
4. utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenata
5. povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
6. osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Općinski načelnik će imenovati djelatnike stručne službe koji se bitno odgovorni za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanim radnim tijelom. Općinski načelnik je odgovoran za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva. Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne samouprave je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz kratkoročnih akata strateškog planiranja koje nositelj izrade provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave dva puta godišnje. U skladu s važećim zakonodavnim okvirom, polugodišnje izvješće o provedbi provedbenih programa podnosi se do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu, dok se godišnje izvješće podnosi do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom.

Tablica 6. Prikaz izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje 2022. do 2025. godine

VRSTA IZVJEŠĆA	CIKLUS	OBVEZNIK IZRADE IZVJEŠĆA	KOME SE PODNOSI:	ROK ZA IZVJEŠĆE:
Provedbeni program Općine Slivno za razdoblje 2022.-2025. godine	Godišnje; polugodišnje	Regionalni koordinator; lokalni koordinator	Koordinacijsko tijelo	do 31. srpnja tekuće godine (za tekuću godinu); do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
2. Identifikacija zahtjeva praćenja
3. Uspostava mreže osoba za praćenje
4. Izvještavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema

5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema

6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

Uz općinskog načelnika, institucionalni okvir za praćenje i izvještavanje čine i lokalni i regionalni koordinator te Koordinacijsko tijelo. Obveznik izrade polugodišnjeg i godišnjeg programa o provedbi provedbenih programa jedinice lokalne samouprave je lokalni koordinator. Jedinica lokalne samouprave izvješćuje putem lokalnog koordinatora polugodišnje i godišnje regionalnog koordinatora i Koordinacijsko tijelo (središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove regionalnog razvoja i fondova EU). Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba koju imenuje općinski načelnik te je zadužena za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. U Općini Slivno poslove lokalnog koordinatora sukladno odluci općinskog načelnika (KLASA:302/01/22-01/01 URBROJ: 2117-19-02-22-3 obavlja Zorica Šešelj, Voditeljica odsjeka za komunalno gospodarstvo i opće poslove u Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Slivno. Regionalni koordinator je pravna osoba osnovana s ciljem učinkovite koordinacije poslova strateškog planiranja i poticanja regionalnog razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave. Za područje Dubrovačko-neretvanske županije to je Dunea – Regionalna agencija. Koordinacijsko tijelo je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Na nacionalnoj razini to je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

6.2. Vrednovanje strateškog akta

Postupak vrednovanja akta strateškoga planiranja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinka provedbe Provedbenog programa. Rezultati dobiveni provedbom postupka vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškog planiranja. Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave definirana je obveza vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Prema tome, obveza vrednovanja Provedbenog programa nije definirana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, ali ukoliko se ukaže potreba za provedbom istog za daljnje formiranje javnih politika, a sukladno financijskim mogućnostima Općine, vrednovanje će se provesti prema niže navedenoj metodologiji.

Sustav vrednovanja temelji se na sljedećim odredbama Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja:

1. Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnima za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja;

2. Načelnik koji je nadležan za pokretanje izrade akta strateškog planiranja donosi odluku o početku postupka vrednovanja;
3. Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškoga planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškoga planiranja.

Metodologija vrednovanja primijenit će se sukladno pravilima definiranim u Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja te Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

07 LITERATURA

1. DALMACONSULT d.o.o. (2016). Strategija razvoja Općine Slivno do 2020. godine. Općina Slivno. Dostupno na: https://opcina-slivno.hr/download/strate%C5%A1ki_plan_op%C4%87ine_slivno/Strategija-razvoja-Opicine-Slivno.pdf
2. DZS. (2013). Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. Stanovništvo prema spolu i starosti. Zagreb. Dostupno na: https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1468.pdf
3. DZS. (2022). Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021.- stanovništvo po naseljima. Dostupno na: <https://popis2021.hr/>
4. HGK. (2018). Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/potpomognuta-podrucjapo-zupanijama5adf24a09fb4e.pdf>
5. Kohezijska politika Europske Unije za razdoblje 2021.- 2027. European Commission. Dostupno na: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/priorities
6. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Pretraživanje baze podataka Obrtnog registra. Dostupno na: <https://pretrazivac-obrta.gov.hr/pretraga.htm>
7. Ministarstvo kulture i medija. Pretraživanje Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>
8. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. Narodne novine 13/2021.
9. Odluka o imenovanju lokalnog koordinatora. (2022). Općina Slivno. KLASA:302-01/22-01/01, URBROJ: 2117-19-02-22-3.
10. Odluka o imenovanju Radne skupine za pripremu i provođenje postupaka izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje od 2022. do 2025. godine. (2022). Općina Slivno. KLASA: 302-01/22-01/01, URBROJ: 2117-19-02-22-2.
11. Odluka o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje 2022.- 2025. godine. (2022). Općina Slivno. KLASA: 302-01/22-01/01, URBROJ: 2117-19-02-22-1.
12. Odluka o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu. (2020). Vlada Republike Hrvatske. KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6.
13. Općina Slivno. Službene Internet stranice. Geografski položaj. Dostupno na: <http://opcina-slivno.hr/geografski-položaj/>

14. Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. Dubrovačko-neretvanska županija. Dostupno na: <https://www.edubrovnik.org/wp-content/uploads/2021/12/Plan-razvoja-DNZ-za-objavu.pdf>
15. Poslovna.hr. (n.d.). Dostupno na: <https://poslovna.hr/pretragaAll.aspx>
16. Statut Općine Slivno. (2009). Općina Slivno. Dostupno na: https://opcina-slivno.hr/download/statut_op%C4%87ine_slivno/Statut%20Opc%CC%81ine%20Slivno.pdf
17. Stiplošek, T. (2020). Vina Deak, Komarna. G.E.T.-udruga za kulturu stola. Dostupno na: <https://get4u.hr/vino/2606-vina-deak-komarna>
18. Strateški plan općine Slivno za razdoblje 2014.-2016. (2013). Općina Slivno. Dostupno na: <https://opcina-slivno.hr/strateski-plan-opcine-slivno/>
19. Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije. Dubrovnik rivijera. (n.d.). Slivno. Dostupno na: <https://visitdubrovnik.hr/hr/odredista/neretva/#slivno>
20. Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije. Dubrovnik rivijera. (n.d.). Statistika. Dostupno na: <https://visitdubrovnik.hr/hr/o-nama/statistika/#1643015023521-0e228d9c-6dd5>
21. Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Narodne novine 89/2018.

Popis tablica

Tablica 1: Prikaz ciljeva, prioriteta i mjera iz Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine.....	3
Tablica 2: Kulturna dobra na području općine Slivno.....	13
Tablica 3: Broj dolazaka i noćenja na području općine Slivno u razdoblju od 2015.- 2021.....	16
Tablica 4: Razvojni izazovi općine Slivno.....	17
Tablica 5: Razvojne potrebe općine Slivno prema područjima.....	17
Tablica 6: Prikaz izrade Provedbenog programa Općine Slivno za razdoblje 2022. do 2025. godine.....	24

Popis grafikona

Grafikon 1: Struktura stanovništva na području općine Slivno prema dobi u 2021.....	12
Grafikon 2: Struktura stanovnika općine Slivno prema spolu u 2021.....	13

Popis slika

Slika 1: Prikaz razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS do 2030.....	6
Slika 2: Organizacijska struktura Općine Slivno.....	8